

1 legyező, 3 cél – hűsít, díszít, beszélget

MÚZEUMPEDAGÓGIA

Legyező üvegezett, aranyozott díszdobozban – Zongorán játszó Kornélia

Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében őrzött legyezőt Lotz Károly festette nevelt lányának, Jakobey-Lotz Kornéliának. Egyes források szerint a művész az ő hön szeretett „Kornusát” több mint 100 alkalommal örökítette meg, és minden báljára új legyezőt festett számára. Több legyezőtervet is ismerünk, amelyeken „Kornus” hol görög istennőként, hol tüzes spanyol vagy indiai táncosnőként jelenik meg, azonban ezek esetében nem tudjuk megállapítani, hogy később megvalósultak-e.

Lotz Károly ezen a legyezőn a zongorázó nőalak ábrázolásánál az Egyetemi Könyvtár olvasóterméhez készített Zene allegóriája alakját használta fel újra, amelyet mestere, Moritz von Schwind 1830-ban készült Szent Cecília-ja után festett. Kornélia kitűnően zongorázott, és számos koncertet adott. A legyező valószínűleg 1895 tavaszán, a Vigadóban adott koncertje hatására készült. Lotz Károly atyai elismerése jeléül Szent Cecília, a zene védőszentjének alakjában ábrázolta leányát.

Ajánlott korosztály: 8–12 év

**Tantárgyak: történelem,
vizuális kultúra**

Itsz.: 73.167.1-2

Legyező üvegezett, aranyozott
díszdobozban – Zongorán játszó Kornélia
Anyag: ezüsthólia, gyöngyház küllők, selyem
Technika: akvarell, aranyberakás, áttört,
csipkével szegett, ezüstberakás

1 legyező, 3 cél - hűsít, díszít, beszélget

2

A legyező története hosszú, hiszen már az ókori Kínából, Egyiptomból, Perzsiából is ismerünk képeket, amelyek ilyen eszközt ábrázolnak. Az első legyezők funkciója a hűsítés, a tűz élesztése vagy a rovarok elhessegetése volt, és tollból vagy növények leveleiből alkották meg őket. Később a legyezők papírból vagy szövetből készültek. A legyezők fénykora a 18-19. század, ekkorra egyre díszesebbek, a céljuk pedig már nem pusztán a hűsítés. A legyezővel „beszélgetni” is lehet, vagyis a legyezőt használó hölgy titkos jeleket küldhetett szíve választottjának. A „legyezőnyelv” igen gazdag, de néhány jel könnyen megfejthető.

Párosítsd a legyezővel tett mozdulatot a jelentésével! Ki is próbálhatod a legyezőnyelvet ezekkel az egyszerű mozdulatokkal, ha van otthon legyeződ, vagy ha készítesz magadnak egyet papírból!

1. Szeretlek!	a. A zárt legyezővel a bal kéz gyűrűsujjára mutatunk.
2. Várom leveled!	b. A legyezőt jobbra lefelé a földre ejtjük.
3. Komoly-e a szándékom?	c. A jobb kézben tartott nyitott legyezőt a szívünkre helyezzük.
4. Terhemre vagy, menj a szemeim elől!	d. A zárt legyezővel a bal tenyerünkre mintát/írást rajzolunk.

Megfejtés: 1-c; 2-d; 3-a; 4-b.